

چهار سند خواندنی

مریم نیلقاز

سند اول: وضعیت مالی خانواده شیخ فضل‌الله نوری

دانشمند فقیه، اصولی، حکیم، ادیب سیاستمدار دوران مشروطه آیت الله حاج شیخ فضل‌الله لاشکی کجوری معروف به نوری در ۲ ذی‌حجه ۱۲۵۹ در قریه لاشک از توابع کجور مازندران از بطن آسیه خانم همسر آخوند ملاعبّاس نوری دنیا آمد. وی یکی از برجسته‌ترین و بحث‌برانگیزترین شخصیت‌های تاریخ معاصر است که پس از گذشت نزدیک به یک قرن از مرگش، موافقان و مخالفان سرسخت دارد و اندیشه و عملکردش مورد بحث پژوهشگران تاریخ و نظرورزان رشته دین و سیاست است.

درباره وی تاکنون اسناد و مدارک زیادی منتشر شده است. قدیمی‌ترین آنها مکتوبات و اطلاعیه‌های اوست که سالها پیش آقای ترکمان منتشر کرد. بعد از آن نیز مجموعه‌های دیگری از روزنامه وی و حتی اسناد محضری او به چاپ رسید.

آنچه اکنون انتشار می‌یابد سندی است در باره وضعیت نامساعد مالی یکی از همسران شیخ که خدیجه نام داشته است. وی که در نهایت عسرت و پریشانی روزگار می‌گذرانده درباره استیصال خود و عدم رسیدن ارث به فرزندان وی، عریضه‌ای به مجلس شورای ملی نوشته است. تاریخ این عریضه دو سال پس از شهادت شیخ یعنی در (۱۳ رجب ۱۳۲۷) بوده است.

بنا به توضیح نواده پسر شیخ، دکتر تندرکیا در «نهیب جنبش ادبی - شاهین (صص ۲۲۰ و ۲۲۲): شیخ همسری بنام سکینه خانم (دختر مرحوم محدث نوری) داشته که از وی دارای ۳ پسر (به ترتیب سن: مهدی، ضیاءالدین، هادی) و پنج دختر به ترتیب سن (زینب، انسیه، احترام، زکیه، و خدیجه) داشته و همسر دیگر وی گلین خانم بوده که او نیز دارای یک پسر به نام جلال و ۳ دختر به نام‌های منیره، اقدس و انور بوده است.

این سند مربوط به دوره دوم می‌باشد که در کارتن ۱۳۴ پوشه ۹/۳۹ نگهداری شده و دارای ۳ برگ است. تاریخ نگارش سند ۱۱ جمادی الاولی ۱۳۲۹ می‌باشد. واکنش مجلس در قبال این نامه این است که این ادعا به مجلس مربوط نشده و باید به عدلیه ارجاع داده شود.

عریضه کمینه عیال مرحوم حاجی شیخ

۱۱ جمادی الاولی ۲۹

حضور مبارک اولیاء محترم و وکلاء معظم مجلس مقدس دارالشورای ملی شیدالله ارکانه عرضه می‌دارد اولاً اولیاء محترم و وکلاء معظم را قسم می‌دهم به حق حضرت صاحب‌الزمان علیه‌السلام که محضاً الله به عرض کمینه رسیدگی فرمائید و الاً فردای قیامت دامن مبارک را خواهیم گرفت مرحوم حاجی شیخ که مرحوم شد کمینه سه دختر و یک پسر از او دارم از سه ساله تا یازده ساله به صاحب‌الزمان قسم است که هر چه داشته‌ام این مدت دو سال فروخته و مخارج کرده نقداً مانده‌ام حیران سرگردان از مال مرحوم حاجی شیخ برای بچه‌های کمینه چیزی وصلت نداد هر چه ممکن بود صبر کرده و اظهار نکرده‌ام نصف ملت هم می‌دانند که از مال او چیزی به این صغار نرسید این‌ها هم صغیر و بی‌هم در هیچ ملت و مذهبی گناهی ندارند مستدعی است مقرر فرمایند اولاً رسیدگی فرموده پس از رسیدگی که صدق عرایض کمینه معین گردید شهریه‌ایی در حق این چهار صغیر برقرار فرمایند و الاً خداگواه است که به هیچ کجا راه مفری ندارم جانشان در معرض تلف است ای صاحبان غیرت ترحمی بفرمائید که انشاءالله احبای نفوس فرموده باشد. زیاده جسارت است

[نشان تاج و شیر و خورشید]

وزارت عدلیه، مورخه ۱۹ شهر جمادی‌الاولی ۱۳۲۹، نمره ۱۳۴۶

مجلس مقدس شورای ملی

مرقومه محترمه مطابق نمره ۴۵۵ در خصوص خدیجه خانم عیال مرحوم حاجی شیخ فضل‌الله شرف وصول بخشید اطلاعاً مفروض می‌دارد که عارضه اظهار اعسار کرده اگر به دقت عریضه مشارالیها از نظر اولیای مجلس مقدس گذشته باشد تقاضای شهریه نموده است چنانکه نمی‌خواهید در عمل ارثیه مرحوم شیخ هم اقدام شود باید رسماً به وزارت عدلیه تظلم نماید تا احقاق حق به عمل آید.

اسدالله

کمسیون عرایض

۲۱ جمادی‌الاولی ۲۹

۲۴ جمادی‌الاولی ۱۳۲۹

به عارضه نوشته شود که اگر در باب ارثیه گفتگو دارد به عدلیه عریضه رسمی داده تا رفع دعوی شود

تکمیل عرایض نوشته شده است ضبط شود.

[نشان تاج و شیر و خورشید]

مجلس شورای ملی، بتاريخ ۱۲ شهر جمادی‌الاولی سنه ۱۳۲۹، نمره ثبت ۴۵۵
وزارت جلیله عدلیه

خدیجه خانم عیال حاج شیخ فضل‌الله نوری که دارای چهار اولاد است عریضه مبنی بر تظلم و شکایت از بی‌بهره ماندن اصغار آن مرحوم از حق الارث و اظهار پریشانی نوشته سواد آنرا لفاً ملاحظه و هر طور مقتضی میدانند اقدام لازم فرموده موجبات آسودگی او را فراهم فرمایند و به خود او هم نوشته شد که رسماً به عدلیه عرض حال بدهد.

نمره ۴۵۵ خدیجه خانم عیال مرحوم حاجی شیخ فضل‌الله
عریضه شما در مسئله حق الارث صغار آن مرحوم واصل گردید چون رسیدگی به این قبیل امور از تکالیف لازمه وزارت جلیله عدلیه است لهذا رسماً عرض حال به آن وزارت خانه داده احقاق حق نمایند.
بخواهید به وزارت عدلیه هم توصیه در مسئله احقاق‌گی شما به عمل آید

سند دوم: تغییر تقویم قمری به شمسی

تقویم رایج در ایران، تقویم هجری قمری بود که از قرن هفتم هجری با نوعی تقویم دوره‌ای دوازده حیوانی درآمیخت و تا سال ۱۳۰۴ شمسی که قانون اصلاح تقویم از مجلس شورای ملی گذشت، مبنای زندگی روزانه مردم ایران و نظام اداری حاکم بود. به موجب قانون مصوب سال ۱۳۰۴ ادارت دولتی، بنگاهها، موسسات اداری و اقتصادی و تجار و کسبه موظف شدند به جای ماههای حمل، ثور، جوزا، سرطان، اسد، سنبله، میزان، عقرب، جدی، از ماههای فارسی فروردین، اردیبهشت، خرداد، تیر، مرداد، شهریور، مهر، آبان، آذر، دی، بهمن و اسفند استفاده نمایند، که شش ماه اول را سنی و یک روز، پنج ماده دوم را سی روز و ماه آخر را ۲۹ روز و همچنین سالهای کیبسه را ۳۰ روز انتخاب نمودند و این تقویم به عنوان تقویم رسمی ایران پذیرفته شد.

سندی که در اینجا ارائه می‌شود مربوط به سال ۱۳۲۸/ق ۱۲۸۷ش است و در واقع طرحی است قانونی که بواسطه میرزا عبدالحسین خان وحیدالملک وکیل طهران در سال ۱۳۲۸ق مبنی بر تغییر قید تاریخ کلیه معادلات و مبادلات مشترک عمومی از تاریخ قمری به تاریخ شمسی به مجلس شورای ملی پیشنهاد شده است. آن زمان هنوز فضای تغییر تقویم نبود اما به هر روی این سند نشانگر آن است که این امر از سالها پیش از سال ۱۳۰۴ مورد توجه شماری از نمایندگان که ذیل این طرح نامشان آمده، بوده است. این سند مربوط به دوره دوم مجلس شورای اسلامی است و در کارتن ۱۶۷ پوشه ۲/۱۱ نگاهداری می‌شود.

وحید الملک و طرح پیشنهادی سال قمری به هجری شمسی

چون کلیه ادارات دولتی محاسبات خودشان را از روی تاریخ برجی معین کرده‌اند و تمام مستخدمین ادارات رسمی دولتی حقوق و معاملاتشان بهمان نسق تأدیه و جاری می‌شود و برخلاف ادارات غیر رسمی و معاملات عمومی از روی شهسور قمری است لهذا اختلاف کلی از این رو حاصل و موجب ضرر عموم مستخدمین دولتی در معاملات می‌شود محض رفع این اختلاف طرح ذیل را بطریق طرح قانونی پیشنهاد مجلس مقدس می‌نمایم.

(۱) ابتداء هر سال در معاملات سالیانه اول برج حمل خواهد بود.

(۲) عموم معاملات ماهیانه از روی بروج محسوب خواهد بود.

توضیح: مقصود از معاملات قراردادهائی است که در آن قید مبلغ شده باشد از قبیل اجاره و استجاره اجرت و حقوق کارگران و مستخدمین و منافع تجارتي و صرافى و غيره

(۳) مواد اول و دویم از اول حمل ۱۳۲۸ در تمام ممالک محروسه ایران مجری خواهد شد.

حاجی محمد هاشم زاده	متین السلطنه	حاجی محمد اسمعیل کاشف
مرتضی جلالی	اسمعیلی	عزالملک
محمد خراسانی	اسمعیل الهشترودی	دکتر علی خان
سلیمان وثوق	کیخسرو	

نشان تاج و شیر و خورشید

مجلس شورای ملی، تاریخ ۱۲ / شهر صفر / ۱۳۲۸، از کمیسیون مبتکرات به اداره ریاست مجلس، نمره ۰۸ راپورت کمیسیون مبتکرات راجع به طرح آقای وحیدالملک موافق صورت جلسه کمیته مبتکرات در

تاریخ پنجم ۱۳۲۸

طرح آقای وحیدالملک راجع به تغییر و قید تاریخ کلیه معاملات و مبادلات مشترکه عمومی از تاریخ قمری به تاریخ برجی و شمسی در کمیسیون مبتکرات مطرح مذاکره گردید آن طرح اگرچه اساساً قابل توجه است ولی برای جریان آن فیما بین عموم عجالتا به اشکالاتی تصادف خواهد شد لهذا نظر به ملاحظات عمیقه کمیسیون بالفعل اظهار عقیده خود را در اجرای این طرح ساکت گذاشته اجرای آن را بطور عمومی بوقت دیگر می‌گذارد ولی لازم می‌داند که در تمام دوایر دولتی به موقع اجرا گذاشته شود. - **لسان الحکما**

سند سوم: ورود چک در نظام بانکی ایران

برج جدی / ۱۳۰، نمره ۴ / ۱۱ / ۴۶۹

مقام منبع شورای وزارتى مالیه دامت عظمه

چک مالیاتی که در واقع سند رسمی دولت و نوط مالیاتی محسوب می‌شود در این مملکت بواسطه عدم

قیمت و اختیار تعیین قیمة آن با اماناء و تحصیلدار آن بودن آنرا از سندیت انداخته و بل آلت خوبی برای اختلاس آنها شده است چنانچه بعضاً صادر شده از موذی حقوق شخصیّه اخذ گردید مجدداً بنا به عدم مسئولیت و مواخذه الصاق میشود و نیز اغلب از صاحبان انفصال به مودیانیکه اختلاسرا از مأمورین یاد گرفته‌اند تومانی را به دو سه قران فروخته ثبت دفتر عایدات نمیشود و اگر وزارت متبوعه بمقام سدّ این قبیل اختلاسات برآیند میتوانم عرض کنم که بواسطه بی‌حسیّ موذیان مالیاتی این مملکت (که مالیات برای حفظ حقوق و حدود این مملکت است نباید مأمورین شرکت در اختلاس آن کرد) غیرممکن میباشد بنابراین بعقیده نگارنده که یکی از اعضای مالیه این مملکت هستم خوب است دولت اسلوب چک را تغییر دهد قیمتی (تمبر مالیاتی) مثل تمبر پستی صادر نموده رواج دهد چکهای سابقه را لغو و مسلوب الاعتبار نماید.

چکهای مقوم به عقیده نویسنده بترتیب معروض ذیل شود اولاً کارکنان وزارتی کسورات را در ورقهای ولایات باتمام قران نمونه بعد نسبت به مبلغ نمرات رولهای ولایات چک مقوم (تمبر مالیاتی) یکقران - دو قران - سه قران - ده قران، بیست قرانی سی قرانی - یکصد قرانی - و هزار قرانی در هشت نمونه قیمت چاپ و صادر نموده و بل کاغذ آنرا هم امتیاز دهد و البته چک جنسی اسم بهمان تناسب خواهد شد (این است سئوالی هم بخیال خود ضمیمه ارسال مینماید) این چک مقوم در خزانه دولت تقریباً نمونه تمبر پستی میشود که اول سال یا میزان تخمین وصولی امر پیشکار به آن ایالت داده شده و هکذا ایالت بولایات اماناء و تحصیلدار هم بمودی داده قیمة آنرا اخذ کرده به صندوق دولت میرساند و غیر فروش هم مثل تمبرهای پستی موجود در آن اداره است که در آخر سال بموجب دفاتر تعیین و بدون تقلب تصفیه میشود.

چون عقیده‌ام خدمت مملکت و سدّ اختلاس خود به همقطارانم است امضاء کشفی را جایز ندانسته و عوض امضا اکتفاء به این معماً مینماید که اگر مجذور اعداد اسمم از مجموع اعداد لقبم پس از حذف حرف فارسی‌اش طرح شود باقی ده (۱۰) می‌ماند تقریباً عضو مالیه

چون امضاء واضح است

ضبط شود به اول

۱۳۰۱ سیف‌الممالک

عرایض ۳۰۱/۱۱/۱۴

این سند مربوط به دوره چهارم مجلس شورای ملی است و در کارتن ۱۷ پوشه ۵ نگهداری می‌شود.

سند چهارم: سندی درباره ورود تمبر در نظام مالیاتی

مقدمه:

تمبر، کاغذی کوچک و بهادار است که با علامت رسمی به نشانه دریافت وجه مخارج حمل نامه یا محمولات پستی و پرداخت مالیات و عوارض تهیه می‌شود. تمبر بر روی پاکت یا بسته پستی الصاق می‌گردد. و این اصطلاح در اصل یک واژه فرانسوی (timbre) می‌باشد.

تمبر دولتی که به پاکتها یا بسته‌ها الصاق می‌کنند تا معلوم شود که مخارج حمل آن پرداخت شده است. اولین تمبر پست در ۱۸۴۰ م در انگلستان انتشار یافت و از آن پس سایر کشورها نیز به چاپ تمبر پرداختند بطوری که در ۱۸۶۰ م تمبر در بسیاری از کشورها متداول بود. در ایران با آنکه در سال ۱۲۶۷ ق/ ۱۸۵۱ م در زمان سلطنت ناصرالدین شاه قاجار و صادرات میرزا تقی‌خان امیرکبیر، چاپخانه رسماً تأسیس، و از ۱۷ جمادی‌الاولی همان سال عملی گردید و حتی نرخ پستی هم تعیین شد، هنوز تمبر پست وجود نداشت. در سال ۱۲۸۲ ق/ ۱۸۶۰ م هیئتی از تهران رهسپار پاریس شد تا برای مطالعه و سفارش تمبر با وزارت پست و تلگراف فرانسه وارد مذاکره شود. در این شهر ریستر نامی که از ورود هیئت نمایندگان ایران و منظور آنان اطلاع حاصل کرده بود نمونه‌های تمبر تهیه و به هیئت نمایندگان تسلیم کرد. این تمبرها که جزو تمبرهای نمونه به شمار می‌رود، مورد مصرف پستی قرار نگرفت.

شکل تمبر عبارت از شیرینی است خوابیده که خورشید از پشت آن می‌تابد. نقش شیر و خورشید در قسمتی بیضی شکل در وسط تمبر دیده می‌شود، و اطراف آن را اشکال تزئینی فرا گرفته است. در قسمت پائین تمبر فاصله سفیدی گذاشته شده تا بتوان بعداً قیمت را در آن چاپ کرد. این «سری نمونه» ظاهراً شامل ۱۲ عدد تمبر بود که به رنگهای مختلف روی کاغذ سفید یا الوان، بدون دندان چاپ شده بود، و در همان ایام در پاریس به معرض نمایش گذاشته شد. و مجدداً نمونه‌ای از تمبرها را به تهران ارسال داشت ولی به وی اطلاع داده شد که دولت نمونه‌ایی دیگر انتخاب کرده است. این نمونه را که شخصی به نام بار تهیه کرده بود، دولت ایران برای چاپ قطعی تمبرهای ایران انتخاب کرد. نمونه‌هایی که بار به هیئت نمایندگی ایران در پاریس تسلیم کرده بود شامل ۴ نوع (۱ شاهی، ۲ شاهی، ۴ شاهی و ۸ شاهی) بود. در این نمونه‌ها، شیر و خورشید در وسط تمبر قرار دارد، و در ۴ گوشه آن بهای تمبر با عدد نوشته شده است. این سری نیز جزو تمبرهای نمونه محسوب شد.

اولین سری تمبر ایران که رسماً در پست مورد استفاده قرار گرفت معروف به سری باقری است، که در ۱۲۸۵ ق/ ۱۸۶۸ م انتشار یافت. ولی از ۱۲۸۵ تا ۱۲۸۸ ق / ۱۸۷۲ م استعمال تمبر در مرسولات پستی قاعده و قرار مشخصی نداشت.

در ۱۲۸۸ ق میرزا علی‌خان منشی حضور (بعداً ملقب به امین‌الملک و امین‌الدوله) به ریاست چاپخانه منصوب شد. وی اداره چاپخانه‌ها را مرمت نمود. از همه مهمتر، تمبر پست را به صورت منظم رایج ساخت، و مراتب طی آگهی منتشره در شماره ۶۹ روزنامه ایران مورخ ۱۷ ذی‌قعدة ۱۲۸۸ ق به اطلاع عامه رسید. برای تجدید و تعیین اجرت چاپخانه در حمل نوشتجات و مکاتیب و نظم قبول مرسولات و امانات که به چاپخانه داده می‌شود، بطوری که در هر مملکت رسم و متداول است، مهر مخصوص به نشان شیر و خورشید وضع و برقرار شده و با اجازه و امضای اولیای دولت علیه اداره چاپخانه به هر ولایت و هر نقطه مهر مزبور را انفاذ و منتشر کرده است، که من بعد فوائد مترتبه این امر موجب تسهیل و انتظام کلی در وصول نوشتجات و مرسولات شده راه بعضی معایب که در این ماده الی حال شایع بوده مسدود گردد. به این معنی که صاحبان نوشتجات و امانات که چاپخانه را وسیله ابلاغ آن قرار می‌دهند تکلیف خود را در

ادای اجرت حقیقی آن دانسته از طمع و توقعات چاپاران آسوده و به صحت وصول و ابلاغ مرسولات خود مطمئن باشند. برای صیانت این قانون، مهر دولتی به رنگ و نشان مشروحه ذیل طبع و در این تاریخ در کلیه چاپخانه‌ها مهر بنفش که عدد یک هندسی دارد به جای یک شاهی قبول می شود، مهر سبز که عدد دو دارد به دو شاهی رایج است، مهر کبود که عدد چهار دارد یک عباسی رواج دارد و مهر سرخ که عدد هشت دارد به جای هشت شاهی که دو عباسی است قبول خواهد شد. وجه تسمیه این تمبرها به باقری معلوم نیست. این تمبرها از روی نمونه بار در تهران چاپ شده است.

سری باقری و تمبرهای موسوم به کاردی که در ۱۸۷۵ ق توسط ریدرر به چاپ رسید جزو تمبرهای اولیه ایران محسوب است، و کلاً تمبرهای شیر و خورشیدی نام دارند، و نفیستریتمبرهای ایران به شمار میروند.

در ۱۲۹۳ ق / ۱۸۷۶ م اولین سری تمبر ایرانی با عکس ناصرالدین شاه در وین چاپ شد. این سری مشتمل بر چهار تمبر بود. سپس سری دیگری با تصویر شاه مشتمل بر ۶ تمبر در ۱۲۹۶ ق به چاپ رسید. این سری به سری دور الوان موسوم است. از آن پس تمبرهای عادی ایران معمولاً دارای تمثال پادشاه می‌باشد. اولین سری تمبر هوائی ایران در بهمن ماه ۱۳۰۵ ق در سلطنت رضا شاه انتشار یافت. از تمبرهای نفیس ایران، پس از تمبرهای شیر و خورشیدی، می‌توان سری مشهد و مخصوص پست هوائی را نام برد.

درباره این سند

آنچه گذشت درباره تمبر برای مرسولات پستی بود. اما تحول بلکه تحولات دیگری هم در زمینه تمبر صورت گرفت. یکی از کاربردهای تمبر درباره معادلات مالیاتی بود و آنچه در اینجا ارائه شده است، گزارشی است درباره آغاز استفاده از تمبرهایی که برای معادلات مالیاتی به کار می‌رفته است.

گزارش ذیل در اصل پیشنهاد شخصی به نام حاج شیخ علی است که توضیحاتی درباره استفاده از این تمبر به دارالشورای کبری داده است. در شرح وی ضرورت استفاده از این گونه، و فواید آن توضیح داده شده است. این کار از چه زمانی به پیشنهاد وی مورد استفاده قرار گرفته آگاهی نداریم. چه بسا با مراجعه به منابع دیگر این مسأله روشن شود. این سند متعلق به دوره دوم مجلس شورای ملی است و در کارتن شماره ۱۲۹ پوشه ۶۴/۴ نگهداری می‌شود.

ذی حجه ۱۳۲۷

در وصول، مالیات تمبر مقام منبع درالشورای کبری - شیدالله ارکانه - این طرح قانونی پیشنهاد می‌شود. حاج شیخ علی

عمده از اصلاحات مملکت، اصلاح امور مالیه است که فی الواقع روح مملکت است. مسلم است اصلاح مالیه بسته به تعدیل علمی و ترتیب اداره مالیه موافق ممالک متمدنه است و چون موفقیت به آن اساس

را رفع موانع و وجود اسباب لازمه و زمانی را متضمن است که انشاءالله که [] به تدریج دست خواهد داد و آنچه را که امروز بتوانیم از عهده برائیم به نظر قاصر این جانب همانا ایجاد تمبر در اداره مالیه است و اصولیت که بعد از تعدیل و ترتیب اداره مملکت ما را لازم است و هم امروزه به حال مالیه ما خواهد [؟] لذا اساساً پیشنهاد می‌شود و قسمتی از ادله و براهین لزوم در این لایحه مقدمتاً درج می‌شود.

۱- آنچه را رعیت بدهد عاید دولت می‌شود.

۲- آنچه در نزد حکام و پیش‌کاران مالیه به عنوان لاوصول باقی می‌ماند، جلوگیری می‌شود.

۳- به اندازه مساوات [خواهد] شد و بار متنفذین تحمیل ضعفا نخواهد شد.

۴- رعیت لذت قانون خواهد فهمید.

۵- مقدمه از برای جریان اساس جدید خواهد شد.

۶- صرفه دولت و مملکت خواهد بود.

۷- حاضرم در کمیسیون مرجوعه توضیحات لازمه بدهم بر لزوم.

فصل اول

راجع بوصول

(اول) وزارت مالیه به مقدار عایدی مملکت در اول هر سال باید تمبر تهیه نماید.

۲- به مقدار عایدی هر ایالت و ولایت تمبر به پیش‌کار وزارت مالیه داده و به نقاط مملکت فرستاده شود.

۳- قبض حواله دیوان اعلا هر قدر هست باید تمبر زده و به وصول آن وجه استامپ باطله زده شود.

۴- بدون قبض تمبردار هیچ‌یک از رعایا حق دادن یک شاهی به هیچ اسم و رسم ندارد.

۵- جمیع معمول سنواتی قبل باید به همین قانون وصول شود.

۶- اصل و فرع هر محلی به معمول سنواتی آن محل در حق جمیع افراد آن محل متساوی مجری است.

۷- احدی حق نگهداری مالیات در عوض حقوق ندارد و باید موافق معمول بدهد و موافق دستوارالعمل بگیرد.

۸- هیچ قریه و مزرعه جمع احدی نخواهد شد مگر عامل دیوان موافق قانون.

فصل دوم راجع به پیش‌کار و مأمور و عمال

اول در مرکز هر ایالت از طرف وزارت مالیه یک پیش‌کار که طرف اطمینان باشد فرستاده می‌شود.

۲- همچنین در ولایاتی که حکومت آنها از مرکز طهران می‌شود مثل اصفهان و یزد و استرآباد و غیرها

پیش‌کار فرستاده می‌شود.

۳- در حکمرانهای جزء که تابع ایالات دیگرند از طرف پیش‌کار مالیه مأمور تعیین می‌شود.

۴- از طرف مأمور مالیه عمال، عوض مباشرین تعیین می‌شود.

۵- جمع عمالی از ده هزار تومان کمتر نباید باشد.

۶- عمال هر محلی آنچه همه ساله از آن محل به هر اسم و رسم گرفته می‌شود، قبل از وقت باید صورت

داده، معادل آن تمبر دریافت نمایند.

- ۷- هر عالمی که صورت مأخذ صحیح بیشتر بدهد و طرف اطمینان باید به عمل واداشته می‌شود.
- ۸- هر عمالی که یک دینار بدون تمبر و قبض به هر اسم و رسم از رعیت گرفت موافق قانون مجازات خواهد شد.
- ۹- عمال حق تداخل به هیچ‌کار رعیت ندارد جز وصول مالیات.
- ۱۰- عمال با یک نوکر باید حرکت نمایند.
- ۱۱- وصول هر نقطه که اشکال حاصل نمود، حکومت باید تقویت نماید تا وصول شود.
- ۱۲- صورت اسامی جمیع مأمورین و عمال و ابواب جمعی هر یک آنها باید به وزارت مالیه فرستاده شود. فصل سوم ملاحظات و مستخدمین
- اول حقوق پیش‌کار و مأمور و عمال تماماً باید از وزارت مالیه معلوم شود.
- ۲- مأمورین و عمال حتی الامکان از حقوق داران همان نقطه تعیین می‌شود.
- ۳- یک‌ربع مواجب این خدمت داده می‌شود و سه ربع دیگر از حقوقات سابقه آنها محسوب می‌شود.
- ۴- هر حقوقداری که تعیین به این خدمت شد و استعفاء داد حقوقات او به کلی قطع خواهد شد.
- ۵- هیچ شهر و قصبه و قریه و قلعه و مزرعه از این قانون مستثنی نیست.

حاج شیخ‌علی

کتابت عیال مرحوم شیخ

خیر مبارک اولیاء محترم و دو کلام منظر محکم مقدر دارا انوار علی شید الله العالی
 اولاد اولیاء محترم و دو کلام منظر محکم مقدر میدم بحضرت محمد الزمان علیه السلام
 بعض کینه رسیه که فرموده و الا فردا قیمت دهن مبارک خواهم گرفت
 شیخ که مرحوم کینه سه دختر و یک پسر ازاد دارم از سه ساله تا یازده
 بصاحب الزمان قسم است که هر چه داشته ام انقدرت به فرودم و هیچ
 کرده نقد آنه لم حیران بر گردان از ما مرحوم صاحب برار بجهت کینه
 وصلت ندارد هر چه منظر او صبر کرده و اظهار کرده لغت
 میدهند که از ما رو چیز باین صفت نرسید اینها
 کسول طعیر دین هم در هیچ ملت و ندمین کن در ندرانه مبتدع است
 هر روز بنید اولاً رسیه که فرموده پس از رسیه که صدق است
 معین کرده شریقه در حق اینها صغیر قرار فرماید و الله خدا لکراه
 که هیچ کار راه نماند در آن در بعض تلفات از صاحب
 غیرت تر قمر بفرماید که ان الله احدی غور و نعمه از ما مبارک

پیام بهارستان / د. ۲، س. ۱، ش. ۱ و ۲ / پاییز و زمستان ۱۳۸۷

مجلس شورای ملی

شماره ۱۲ / شهر جمادی الثانی / سنه ۱۳۲۹

وزارت جلالیه

مجلس شورای ملی

صیحه خانم میاں سعید افضل الم نوری در دردی چهار دلدکست عرضیه فی تعلیم و کتابت
در حق کدرت و نظارینا ناسته بود که در الف عظیم در هر وقت حق میهن آفرام لایم در کتب
انگلی کدر درام فانی کجوددم ناسته در بر بولیم موصول به

نمره کتاب ثبت	۲۵۵
کارتن / دو سبه	۱۱۲
ذکر نمره های قبل	
ضمیمه	

(۹ م)

۲۵۵ صیحه خانم میاں سعید افضل الم
عرضیه در دسترس وزارت صنایع و معادن
وزارت جلالیه علم است
وزارت جلالیه علم است

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مهر
کمیسیون شورای به اداره کتاب
از اطلاع شورای به اداره کتاب

مجلس شورای ملی

تاریخ ۱۳ شهریور ۱۳۲۸
شماره ۸۰۸

ادرس کسره میوات ایچ بطوح آرمه ایس برور صورت مجلس کسره میوات در تاریخ ۱۳ شهریور ۱۳۲۸

طرح آرمه ایس ایچ بقیه آرمه ایچ کسره میوات و با بدست شرکت همکاران آرمه ایچ برور صورت مجلس کسره میوات طبع مقاله لایحه طرح
الرمه ایچ قایم تیم است و به بار میوات ایچ کسره میوات همکاران ایچ کسره میوات ایچ کسره میوات ایچ کسره میوات ایچ کسره میوات
در اجراء ایچ طرح کسره میوات ایچ کسره میوات ایچ کسره میوات ایچ کسره میوات ایچ کسره میوات ایچ کسره میوات ایچ کسره میوات ایچ کسره میوات

سخن جنتی

۱۴۰۱ هجری قمری / ۲۰۲۰ میلادی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

نونه (ق)

مکرمون (غ)	مکرمون (غ)	مکرمون (غ)	مکرمون (غ)
(ق)	(ق)	(ق)	(ق)
(ل)	(ل)	(ل)	(ل)
(ک)	(ک)	(ک)	(ک)
(ی)	(ی)	(ی)	(ی)
(ج)	(ج)	(ج)	(ج)
(ب)	(ب)	(ب)	(ب)
(الف)	(الف)	(الف)	(الف)

وادی طایفه
ادالایه

عزاداد الله
عزاداد الله

مردان این مؤرخ
مردان این مؤرخ

توت این یک
توت این یک

و اصل و عارض و قالیه
و اصل و عارض و قالیه

یک سوم

نونه (ق)

عزاداد الله
عزاداد الله

مردان این مؤرخ
مردان این مؤرخ

توت این یک
توت این یک

و اصل و عارض و قالیه
و اصل و عارض و قالیه

وادی طایفه
ادالایه

عزاداد الله
عزاداد الله

مردان این مؤرخ
مردان این مؤرخ

توت این یک
توت این یک

و اصل و عارض و قالیه
و اصل و عارض و قالیه

یک سوم

نونه (ق)

عزاداد الله
عزاداد الله

مردان این مؤرخ
مردان این مؤرخ

توت این یک
توت این یک

و اصل و عارض و قالیه
و اصل و عارض و قالیه

